

هفت گفتار از یک سرگذشت مشترک

ISBN: 978-960-7567-801-2

گورخانه‌ای برای بوریس داویدویچ

(هفت گفتار از یک سرگذشت مشترک)

نام اصلی کتاب

GROBNICA ZA BORISA DAVIDOVIČA

شیراز، نیلواک: دانیلو کیش

نویسنده: دانیلو کیش

برگردان از زبان صربی: ابتهاج نوایی

تلفظ: نیلواک: نیلواک

۷۸۷۶-۰۰۹-۷۵۷۷-۱۰-۲

تسا: نیلواک: نیلواک

۷۱: نیلواک: نیلواک

۲۱: نیلواک: نیلواک

نقشه: ۲۱/۷۶۶۶۲

nikapub@gmail.com

۲۶۵۶۰۶۵۶: نیلواک: نیلواک

فهرست

- مقدمه ۹
- دشنه‌ای با دسته‌ای از چوب رُز ۱۷
- ماده خوکی که خوکی‌های خود را می‌خورد ۳۵
- شیرهای ساختگی ۵۱
- چرخش جادویی ورق‌ها ۸۱
- گورخانه‌ای برای بوریس داویدوویچ ۱۰۷
- سگها و کتاب‌ها ۱۵۵
- زندگینامه‌ی کوتاه آ. آ. دارملاُف ۱۷۵

هر هفت‌داستان به سبک ادبی مستندنویسی نوشته شده‌اند و هفت زندگینامه را همراه با مستندات (راستی‌ن و دروغین) از قبیل مدارک نوشتاری، روایت‌ها، شهادت‌ها، عکس‌ها، دفترهای خاطرات، گاهنگارها، صورت‌جلسه‌ها، مدارک بازجویی، نقل‌قول‌ها و کتاب‌ها و نویسنده‌های مرجع به خواننده ارائه می‌دهند ولی همین مستندات در این هفت‌داستان خود را به شکل داستان خیالی یک واقعیت مشخص نشان می‌دهند. داستان‌های مجموعه، به پیوندی انقلابیون، پلیس‌ها، اراذل، شاعرها، مرتد‌ها، خائن‌ها، اسرا، تروریست‌ها، پزشک‌ها، مدیرها، نگهبان‌ها، کارمندان و بازجو‌هایی اشاره دارد که با تاریخ یکسانی به هم پیوند خوردند. یعنی تاریخ شراکت.

داستان‌های کتاب گورخانه‌ای برای بوریس داویدوویچ از سوی

پراوازه‌ترین کتاب دانیلو کیش یعنی گورخانه‌ای برای بوریس داویدویچ را در دست دارید که به بیشتر زبان‌های دنیا برگردانده شده است و برخی از مشهورترین نویسندگان جهانی مانند میلان کوندرا، یوسیف پرودسکی، جورج کانرد، پتر استرخازی و ویلیام وُلْمَن در باره‌ی آن نوشته‌اند. این کتاب باعث یکی از بزرگترین مجادلات در ادبیات معاصر صرب شد و به همین سبب نویسنده‌ی آن را وادار کرد تا کتاب مهم دیگری به نام درس کالبدشناسی درباره‌ی آن بنویسد.

این مجموعه داستان دارای زیرنام ویژه‌ای است: «هفت گفتار از یک سرگذشت مشترک» زیرا دانیلو کیش با نگاهی نو به موضوعی می‌نگرد که با او نزدیک است یعنی موضوع قربانیان نیروهای فشار کورکورانه. هر هفت داستان به سبک ادبی مستندنویسی نوشته شده‌اند و هفت-زندگی‌نامه را همراه با مستندات (راستین و دروغین) از قبیل مدارک نوشتاری، روایت‌ها، شهادت‌ها، عکس‌ها، دفترهای خاطرات، گاه‌نگارها، صورت‌جلسه‌ها، مدارک بازجویی، نقل‌قول‌ها و کتاب‌ها و نویسنده‌های مرجع به خواننده ارائه می‌دهند ولی همین مستندات در این هفت داستان خود را به شکل داستان خیالی یک واقعیت مشخص نشان می‌دهند. داستان‌های مجموعه، به مهندسی انقلابیون، پلیس‌ها، اراذل، شاعرها، مرتداها، خائن‌ها، اسرا، تروتسکیست‌ها، پزشک‌ها، مدیرها، نگهبان‌ها، کارمندان و بازجوهای اشاره دارد که با تاریخ یکسانی به هم پیوند خورده‌اند یعنی تاریخ شرارت.

داستان‌های کتاب گورخانه‌ای برای بوریس داویدویچ از سوی

در گستره‌ای از برخورد واقعیت‌ها و خیالات نوشته شده‌اند و از سویی دیگر پیامد آمیزه‌ای از واقعیات بی‌رحم تاریخی و نوعی از داستان‌سرایی هستند که زنده شدن واقعه را به خیالبافی خواننده واگذار می‌کند. هفت داستان این کتاب سرگذشت قربانیان اردوگاه‌های کار اجباری در شوروی سابق را شرح می‌دهند و داستان بزرگ‌تری را پدید می‌آورند که به تجربه‌ی تلخ زندگی تحت عقاید تمامیت‌خواهانه در نیمه‌ی دوم سده‌ی بیست اشاره دارد. قهرمانان این کتاب کسانی‌اند که حکومت تمامیت‌خواه آنها را سربه نیست کرده‌است و سرگذشت‌شان به‌رشته‌ای از رویدادهای تاریخی مبدل شده که در بوران زندگی گم شده‌اند.

براین اساس گورخانه‌ای برای بوریس داویدویچ رمان تاریخی هم هست؛ زیرا نویسنده برای ساختن داستان‌ها از رویدادهای تاریخی جنگها و انقلاب‌های اروپا در دهه‌های سی، چهل و پنجاه سده‌ی بیستم میلادی استفاده می‌کند البته جز داستان سگها و کتاب‌ها که به سال ۱۳۳۰ میلادی و پس از آن مربوط‌است. اما، دانیلو کیش با ظرافت ویژه‌ای حتا همین داستان را نیز به دوران معاصر ربط داده‌است و برای کسانی که این ارتباط را نمی‌بینند در کتاب درس کالبدشناسی می‌گوید: اگر درست ششصد سال به سال ۱۳۳۰ اضافه کنیم شباهت‌های روشنی پدیدار می‌شوند. مثلاً ژان گیی که به «مرد آهنی» معروف است به آسانی می‌تواند به «مرد پولادی» تبدیل شود یعنی استالین. (استال به زبان روسی یعنی پولاد و استالینی یعنی پولادی - توضیح مترجم).
کشف دیگر تشابهات اسمی، زمانی، محتوایی، تاریخی و... به خواننده واگذار می‌شود.

در یکی از داستان‌های این کتاب می‌خوانیم: یونانی‌های قدیم رسم تایتس‌های داشتند: برای کسانی که در آتش سوخته‌اند، برای کسانی که دهانه‌ی آتشفشان آنها را بلعیده‌است، برای کسانی که گدازه‌های آتشفشانی روی آنها را پوشانده‌است، برای کسانی که حیوانات درنده آنها را تکه‌تکه کرده‌اند یا طعمه‌ی کوسه‌های گرسنه شده‌اند، برای کسانی که لاشخورها در بیابان‌ها آنها را تکه‌تکه کرده‌اند، در موطن‌شان کتتافه یا قیرهای خالی درست می‌کردند زیرا معتقد بودند بدن از آتش، آب یا خاک درست شده‌است ولی روح، هم آغاز است و هم فرجام، بنابراین بایستی برای روح یادبود بنا کرد.

گورخانه‌ای برای بوریس داویدویچ، کتتافه‌ای مدرن را برای قربانیان استالینسم و دیگر ساختارهای تمامیت‌خواه به نمایش می‌گذارد. این کتاب، گورگاهی برای خاطره، جسم، آب، آتش، خاک، روح، آغاز و فرجام همه‌ی کسانی‌است که تاریخ نتوانسته‌است از آنها حفاظت کند.

ابتهاج نوایی

۱۳۹۳ - زاگرب